ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ
......
ΓΡΑΦΕΙΑ—ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 61α
ΤΗΛΕΦΩΝΑ:
Διευθύνσεως Συντάξεως 32—82
Διαχειρίσεως 28—52

Η ΗΜΕΡΑ
ΠΡΩΪΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΤΡΑΙ
ΕΤΟΣ 5ον — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1255
ΚΥΡΙΑΚΗ
30
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1955
Τιμὴ φύλλου δραχμὴ Μία

ΑΜΙΛΛΑ ΑΙΜΑΤΟΣ

'Αδούλωτη τῶν Κυπρίων ἡ ψυχὴ ἄστραψε καὶ βρόντησε, τὴν ἡμέραν τῆς νέας μας ἐθνικῆς ἑορτῆς. Εἰς πεῖσμα ὅλων τῶν ἀπαγορεύσεων καὶ ἀψηφῶντας τὴν σιδηρόφρακτον βίαν, οἱ νέοι τῆς Κύπρου ἐξεχύθηκαν εἰς τοὺς δρόμους καὶ διεκήρυξαν ὅτι πίσω ἀπὸ τὴν μαχητικὴν ὀργάνωσιν τῆς ΕΟΚΑ συμπαρίσταται ὅλος ὁ λαός.

⁂

Εἰς μίαν παλαιὰν εὐκαιρίαν, ποὺ οἱ νέοι τῆς Κύπρου εἶχαν ἔλθει προσκυνηταὶ εἰς τὴν μητέρα 'Ελλάδα, ὁ μεγάλος μας Παλαμᾶς τοὺς ἐρώτησε ἂν ἡ Βία ἐξακολουθῇ νὰ ἐκδηλώνεται:

Λυσσάει μὲ τὴν ἀναβροχιά, μὲ τὴν ἀκρίδα μαίνεται,
χτυπάει μὲ τὴ σκλαβιά;
Στ' ὡραῖο πολύπαθο κορμὶ ἡ ἀγνὴ ψυχὴ δὲν ἔσβυσε;
Πέστε το ἐσεῖς, παιδιά!

Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Κύπρου ἀπήντησαν, τώρα, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι εἶναι ὁλοζώντανη καὶ ἀψηφᾷ τὴν βίαν ἡ Κυπριακὴ ψυχή. Καὶ ἐνεσάρκωσεν ἐκεῖνο ποὺ ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς εἶχε φαντασθῇ καὶ προφητεύσει, πρὶν ἀπὸ 40 καὶ πλέον χρόνια:

Καὶ τοῦ 'Ηρακλῆ τὸ ρόπαλο τὸ πῆρε καὶ κυνήγησε
τὸν ξένο, ἐκδικητής,
κ' ἐσὲ λημέρι του ἔκαμε, τὸ κάλεσμα προσμένοντας
τὸ μέγα, ὁ Διγενής.

⁂

Καὶ ὁ ξένος ἀπήντησε μὲ δακρυγόνα ἀέρια καὶ μὲ σφαῖρας καὶ μὲ χειροπέδας. Εἰς ἑκατοντάδας ἀνέρχονται οἱ συλληφθέντες καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ τραυματίαι. Μὲ αἷμα ἐγράφη τὸ πανηγυρικὸν ΟΧΙ τῶν Κυπρίων εἰς τὴν δουλείαν τῆς στερλίνας.

'Ενῶ, ὅμως, ἐβάδιζαν οἱ Κύπριοι εἰς τὴν ὁδὸν τῆς θυσίας, ἕνα τρομακτικὸν ὅραμα τοὺς συνεσκότισε τὸν νοῦν καὶ τοὺς συνεκλόνισε τὴν καρδιά: Καὶ εἰς τὴν 'Ελλάδα, οἱ νέοι ποὺ ἐφώναζαν ὑπὲρ τῆς Κύπρου ἔλαβαν ἀπάντησιν μὲ ρόπαλα, μὲ σφαῖρας, μὲ ἀντλίας, μὲ δεσμωτήρια...

Δυστυχῶς, ἡ ἐπίσημος 'Ελλὰς ἠθέλησε νὰ ἔχῃ μὲ τοὺς τυράννους μίαν αἱματηρὰν εὐθυγράμμισιν. Καὶ μεταξὺ τῶν ἀστυνομιῶν τῆς Λευκωσίας καὶ τῶν 'Αθηνῶν ἐσημειώθη μία ἅμιλλα βίας καὶ ἀγριότητος, μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι δύσκολον νὰ διαμαρτυρηθῇ ἡ κυβέρνησις διὰ τὰ τρομοκρατικὰ μέτρα εἰς τὴν Κύπρον, ὅταν γνωρίζῃ ὅτι ὁ σὲρ Χάρδιγκ εἶναι ἕτοιμος νὰ τῆς «τρίψῃ στὰ μοῦτρα» μερικὰς εὐγλώττους φωτογραφίας τῶν 'Αθηνῶν.

Καὶ μένει νὰ διαμαρτυρηθῇ μόνον ὁ λαὸς καὶ πρὸς τὰς 'Αθήνας καὶ πρὸς τὴν Λευκωσίαν καὶ παντοῦ ὅπου ἑδρεύουν τύραννοι ἢ ψοφοδεεῖς. Διότι, τί κακὸν θὰ συνέβαινεν ἂν ἀφήνετο ἀνεμπόδιστη ἡ ἀθηναϊκὴ νεολαία νὰ διαδηλώσῃ τὴν ἐθνικήν της ὀργήν; Θὰ ἔσπαζε μερικὰ βρετανικὰ τζάμια; Νὰ τοὺς τὰ πληρώσωμε, ἀπὸ τὰς... τουρκικὰς ἀποζημιώσεις. Προτιμότερον θὰ ἦτο αὐτό, παρὰ νὰ προσφέρωμεν εἰς τοὺς βρετανοὺς νέκταρ καὶ χολὴν εἰς τοὺς Κυπρίους...

'Ο κ. Καραμανλῆς διαψεύδει ὅτι ἡ Κυβέρνησις σχεδιάζει συμβιβασμὸν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ

'Ο στρατάρχης Χάρντιγκ μεταβαίνει εἰς τὸ Λονδῖνον

ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗΝ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ. 'Ο πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆς ἔδωσε τὴν ἀκόλουθον συνέντευξιν πρὸς τὸν ἐν 'Αθήναις ἀνταποκριτὴν τοῦ ἀμερικανικοῦ πρακτορείου «Γιουνάϊτετ Πρές»:

'Ερώτησις. 'Η ἀντιπολίτευσις κατηγορεῖ τὴν κυβέρνησιν ὅτι ἔχει συμβιβαστικὰς διαθέσεις εἰς βάρος τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως.

'Απάντησις. 'Η κυβέρνησις οὔτε τὴν πρόθεσιν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ δικαίωμα ἔχει νὰ κάμῃ συμβιβασμὸν εἰς βάρος τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ.

'Ερώτησις. Ποία εἶναι ἡ θέσις σήμερον τῆς κυβερνήσεως ἔναντι τοῦ Κυπριακοῦ;

'Απάντησις. 'Η Κυβέρνησις υἱοθετεῖ πλήρως τὰς διεκδικήσεις τῶν Κυπρίων, ὅπως διετυπώθησαν αὗται ὑπὸ τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου καὶ παρέχει εἰς αὐτοὺς τὴν ἀνεπιφύλακτον πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν συνδρομήν της.

'Ερώτησις. Πῶς σκέπτεται ἡ κυβέρνησις νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν διεκδικήσεων;

'Απάντησις. 'Η Κυβέρνησις, ἀποφεύγουσα τὴν δημοσιότητα καὶ ἐνεργείας θεαματικάς, παραμένει ἀμετακίνητη εἰς τὸν σκοπόν της. Δὲν δύναται ὅμως ἀζημίως διὰ τὸν ἀγῶνα ν' ἀνακοινοῖ ἐκ τῶν προτέρων δημοσίως τὴν διαδικασίαν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ διὰ τὴν πραγματοποίησίν των.

'Ερώτησις. 'Αντιμετωπίζει ἡ Κυβέρνησις καὶ τὴν περίπτωσιν νὰ προσφύγῃ ἐκ νέου εἰς τὸν ΟΗΕ;

'Απάντησις. 'Ασφαλῶς ναί. 'Εὰν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἐπιτευχθῇ κατ' ἄλλον τρόπον λύσις ἱκανοποιοῦσα τοὺς Κυπρίους.

'Ερώτησις. Εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκονται αἱ ἑλληνοτουρκικαὶ σχέσεις μετὰ τὴν τελετὴν τῆς Σμύρνης;

'Απάντησις. 'Η Κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τιμῶν πρὸς τὴν σημαίαν μας ὑπῆρξεν ἡ ἀπαρχὴ ἐξομαλύνσεως τῶν μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεών μας. Δὲν δύναται ὅμως νὰ ὁλοκληρωθῇ αὕτη ἐὰν δὲν ἀποκατασταθῶσι πλήρως αἱ ὑλικαὶ ζημίαι, διὰ τὰς ὁποίας ἤδη προέβημεν εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐνεργείας.

ΑΘΗΝΑΙ. 'Υπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ συνῆλθε τὴν μεσημβρίαν τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον καὶ ἠσχολήθη μὲ τὴν μελέτην διαφόρων γενικῆς φύσεως κυβερνητικῶν θεμάτων.

'Εν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν κ. Θεοτόκης ἐξέθηκε τὰ πορίσματα τῶν συνομιλιῶν του εἰς τὸ Παρίσι μὲ τοὺς διαφόρους συμμαχικοὺς παράγοντας ἐπὶ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἑλληνικῶν ζητημάτων. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως ἀνεκοινώθη ὅτι τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐνέκρινε τὰς ἐνεργείας τοῦ κ. Θεοτόκη.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ. 'Ο κυβερνήτης τῆς Κύπρου στρατάρχης Χάρντιγκ ἀναχωρεῖ σήμερον ἀεροπορικῶς εἰς Λονδῖνον, διὰ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἐπικρατούσης εἰς Κύπρον καταστάσεως. Κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον παραμονήν του εἰς Λονδῖνον ὁ στρατάρχης Χάρντιγκ θὰ ἔχῃ συνομιλίας μὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν 'Αποικιῶν κ. Λέννοξ Μπόϋντ. Κατὰ τὴν γενομένην ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν, τὸ ταξίδι τοῦ στρατάρχου Χάρντιγκ εἶχεν ἀποφασισθῇ ὅταν οὗτος ἀνέλαβε καθήκοντα κυβερνήτου.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων θὰ διεξαχθῇ τὴν προσεχῆ Τετάρτην διεξοδικὴ συζήτησις ἐπὶ τοῦ κυπριακοῦ.

'Εργατικὸς βουλευτὴς θὰ ἐρωτήσῃ τὸν ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν διὰ ποῖον λόγον ἀνεχώρησεν ἐξ 'Ελλάδος ἡ βρετανικὴ ναυτικὴ ἀποστολὴ καὶ ἂν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰ ἀντιβρετανικὰ αἰσθήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐκ παραδόσεως φίλος καὶ σύμμαχος τῆς Μ. Βρετανίας, ἐνῷ τώρα διαπνέεται ἀπὸ μῖσος καὶ ὀργὴν ἐναντίον τῶν "Αγγλων ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ.

'Ο ἐργατικὸς ἐπίσης βουλευτὴς κ. Στῆβεν Νίλβις θὰ ἐρωτήσῃ τὸν ὑπουργὸν τῶν 'Αποικιῶν πόσοι εἶναι οἱ Κύπριοι οἱ κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς δυνάμει τοῦ νόμου περὶ προσωποκρατήσεως ὑπόπτων προσώπων. Ποῖοι εἶναι οἱ ὅροι διαβιώσεως τῶν φυλακισμένων τοῦ Πύργου τῆς Κυρηνείας καὶ διατί ἡ κυβέρνησις τῆς Κύπρου ἀπαγορεύει εἰς τοὺς δημοσιογράφους νὰ μεταβοῦν ἐκεῖ καὶ νὰ ἐξετάσουν ἐπιτοπίως τὴν κατάστασιν.

ΟΛΟΚΛΗΡΟΣ Ο ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΛΟΓΟΣ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

'Ενδιαφέρουσαι ἀποκαλύψεις διὰ τὰς συνθήκας τῆς φασιστικῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν ψυχολογίαν τοῦ 'Ιταλικοῦ λαοῦ

Τοῦ 'Ακαδημαϊκοῦ κ. **ΓΕΩΡΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ—ΝΟΒΑ**

«Μυστηριῶδες ἐργαστήριο τοῦ Θεοῦ» ἔχουν ἀποκαλέσει τὴν 'Ιστορία. Καὶ πραγματικὰ τὸ μεγαλοφάνταστο δημιουργικό της ἔργο ξεπερνᾶ τὴ δύναμι τῆς λογικῆς τοῦ 'Ανθρώπου, ἁπλώνεται στὶς διαστάσεις τοῦ 'Απείρου, ταυτίζεται μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Σύμπαντος.

Μποροῦμε νὰ τὴ φανταστοῦμε σὰν μιὰ πολυδύναμη θεότητα ποὺ μὲ πρωτόγονο πλαστικὸν οἶστρο ἀντιμάχεται τὸν παντοκαταλύτη χρόνο καὶ τὸν ἐξαναγκάζει σὲ συνεργασία. Στὸ παρὸν μεγαλουργεῖ ἡ 'Ιστορία, ἀνατρέχει ὅμως στὸ παρελθόν, ἀξιοποιεῖ τὸ κληρονομικὸ του κεφάλαιο καὶ μεταβιβάζει τὶς ζωοποιές του δυνάμεις στὸ μέλλον. Μὲ τὴν ἀναβίωσι αὐτὴ τῶν ἐποχῶν, μὲ τὴ μυστηριακὴ μεταξύ τους πλοκὴ κι' ἀλληλοεπίδρασι, ἐμφανίζει στὸ ἀπέραντο θέατρο τοῦ Κόσμου τὴν ἐπιβλητικὴν σκηνοθεσία ἑνὸς αἰωνίου παρόντος, ὅπου οἱ μεγάλοι πρωταγωνιστὲς διαδραματίζουν ἀκατάπαυστα τὸν ἀθάνατο ρόλο τους.

Εἴτε τὴ Φύσι, εἴτε τὴ Μοῖρα ἐκπροσωπεῖ κατὰ βάθος στὴν ἐξέλιξι τῆς ζωῆς ἡ 'Ιστορία, τεχνουργεῖ πάντοτε μὲ τὴν αὐτόματη λειτουργία της, μόνον τὴ θέσι. Καλεῖται ὁ 'Ανθρωπος νὰ ὑψώσῃ ἀπὸ τῆς συνειδήσεώς του τὰ [illegible] τὴν ἀντίθεσι.

Καὶ κάθε φορὰ ποὺ τὸ κατορθώνει σὲ βαθμὸν ἐξαίρετο, παράγεται τότε ἡ ἀνώτερη ἐκείνη σύνθεσι ποὺ πραγματοποιεῖ τὰ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ροὴ τῶν πραγμάτων παρουσιάζεται σὰν ὑλικὸ φυσικὸ φαινόμενο, ποὺ χαλκεύεται στὸ μηχανουργεῖο τοῦ σύμπαντος, ἡ ἀντίδρασις ὅμως τοῦ ἀνθρώπου ἐγείρεται σὰν δύναμι πνευματική, σὰν βούλησι ἠθική, ἐκπηγάζουσα ἀπὸ τῆς ψυχῆς μας τοὺς μυστικοὺς κόσμους. Οὔτε ἡ ἰδεοκρατική, οὔτε ἡ ὑλιστικὴ θεωρία μπορεῖ ν' ἀρνηθῇ ὅτι στὸν ἀνθρώπινο παράγοντα ὀφείλει ἡ 'Ιστορία τὴν ἔξαρσί της καὶ τὸ κλέος της. 'Εὰν εἶναι ἰσχυρὸ τὸ φυσικό της κράτος ὁ ἄνθρωπος ἠθικοποίησε καὶ νομιμοποίησε τὴν ἰσχύ του, δαμάζοντας τὸν ὑλικὸν ὄγκο καὶ τὴν ὠμὴ βία σὲ σημεῖο τέτοιο ὥστε νὰ ἀναδώσουν πνευματικὸν αἴτημα καὶ ἠθικὴν ἐπιταγήν. 'Η ἱστορία σὰν κίνησι ζωῆς θὰ ἦταν μιὰ βάναυση κατεβασιὰ αἵματος ἂν ὁ ἄνθρωπος δὲν τῆς ἐδάνειζε τὴν ψυχή του. 'Η προαιώνια σκληρὴ πάλη τῆς ψυχῆς μὲ τὸν ἄψυχο κόσμο, τοῦ πνεύματος μὲ τὴν ὕλη, ἐδημιούργησε τὸν ἱστορικὸ βίο καὶ τὸν δίδυμο ἀδελφό του τὸν πολιτισμὸ — ὑπέρτατο κατόρθωμα τοῦ ἀνθρώπου!

Παγκόσμιο καὶ πανανθρώπινο ἀποκορυφώνεται στὴν ἐποχή μας τῆς 'Ιστορίας τὸ πνεῦμα, γεμᾶτο ὑψηλὰ νοήματα καὶ εὐγενικοὺς σκοπούς. 'Αστράφτει σὰν αἰθέριο σέλας ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἐδάφη τῆς γῆς καὶ τὶς μᾶζες τῶν ἀνθρώπων. Στὸ φωτεινό του πυρῆνα ἐμπερικλείεται ὅλη ἡ κινητήρια δύναμι τοῦ ἱστορικοῦ βίου.

'Αλλὰ τὸ σέλας αὐτὸ καὶ ἡ μαγική του ἀχτινοβολία δὲν τροφοδοτεῖται μόνον ἀπὸ τὶς ἐκλάμψεις τοῦ πνεύματος, τροφοδοτεῖται κι' ἀπὸ τὴ συνεχῆ ἐξάτμισι τοῦ ρέοντος αἵματος τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Αἰθεροποιημένο ἀνθρώπινο αἷμα εἶναι ἡ πεμπτουσία τοῦ πνεύματος τῆς ἱστορίας... Καὶ κανένας Λαὸς δὲν δημιουργεῖ ἱστορία, κανένα ἔθνος δὲν εἰσέρχεται μὲ νομίμους τίτλους στὸ πάνθεο τῆς ἀθανασίας ἂν δὲν εἶναι ἀνὰ πᾶσα στιγμὴ ἕτοιμο νὰ ὑποστῇ τὴν ὑπέρτατη θυσία: τὴν ἀδίσταχτη προσφορὰ αἵματος γιὰ τὴν ὑπεράσπισι τῆς ἀληθείας, τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης.

'Υψηλοὺς σκοποὺς ὑπηρετεῖ μὲ τὴν προβολὴ τῶν μεγάλων αὐτῶν ἰδανικῶν τῆς ζωῆς τὸ πνεῦμα τῆς 'Ιστορίας. Καὶ σκοποί του εἶναι ἡ πλήρης ἠθικὴ τελείωσι τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁλοκλήρωσι τῆς εὐδαιμονίας του ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ ἐπανάκτησι τοῦ ἀπολεσθέντος Παραδείσου...

Σ' αὐτὸ τὸ ἴσως ἄφταστο καὶ τὸ ἀσφαλῶς ἀνυπέρβλητο ὕψος ἀνατείνει ὁ προαιώνιος εὐγενὴς ἀγῶνας τῆς ψυχῆς... Καὶ ὅταν ἕνα ἔθνος μπορέσῃ νὰ κινηθῇ ὁλόψυχα γιὰ τὴ δικαίωσι τῆς κορυφαίας αὐτῆς ἀνθρώπινης λαχτάρας τότε πραγματοποιεῖ τὸν ἐνδοξότερο θρίαμβο τῆς ἀρετῆς, τότε θεμελιώνει τὸ λαμπρότερο ἐγκόσμιο μεγαλεῖο!

'Εκεῖ τοποθετεῖται ἡ ἱστορικὴ ἀξία τῆς 28ης 'Οκτωβρίου 1940.

"Οσοι κατέχουν τὸ βαθύτερον νόημα τῆς ἱστορίας καὶ διακρίνουν τὴν ἀλληλουχία τῶν μεγάλων της ὡρῶν ἐκείνων ποὺ τὶς ἔχουν ὀνομάσει «ἀστερωμένες ὧρες τῆς ἀνθρωπότητος» γνωρίζουν ὅτι τὸ 'Ελληνικὸν «ὄχι» τοῦ 1940 δὲν ἦταν συμπτωματικὴ ἐκδήλωσι περιστάσεων, ἀλλὰ συνειδητὴ ἔκφρασι πεποιθήσεων ριζωμένων ἀπὸ μακροὺς αἰῶνες στὰ πονεμένα σπλάχνα τῆς Φυλῆς μας. Πολιτογραφημένη εἶναι ἀπὸ τρεῖς χιλιετηρίδες ἡ 'Ελευθερία στὴ μικρή μας χώρα καὶ μὲ ἑλληνικὸ διαβατήριο ἔχει περιέλθει θριαμβευτικὰ ὅλην τὴν ὑφήλιο.

Αὐτὴ τὴ βραχώδη κυματόδαρτη εὐρωπαϊκὴ γωνιὰ τῆς Μεσογείου διάλεξεν ἡ μοῖρα γιὰ θέατρο τῶν μεγαλυτέρων ἀγώνων τοῦ πολιτισμοῦ. 'Εδῶ ἐσκηνοθέτησεν ἡ 'Ιστορία τὶς πιὸ κρίσιμες γιὰ τὴν τύχη τοῦ κόσμου συγκρούσεις. 'Εδῶ ὑψώθηκαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὰ λαμπρότερα τρόπαια τῆς νίκης τοῦ πνεύματος, τοῦ θριάμβου τῆς δημοκρατίας. Τὰ ὡραιότερα σύμβολα, ποὺ γαλβανίζουν τὶς πολιτισμένες ψυχὲς ὅλου τοῦ κόσμου, φέρνουν τὰ ὀνόματα τοῦ Μαραθῶνα, τῶν Θερμοπυλῶν, τῆς Σαλαμῖνας, φέρνουν τὸ ὄνομα τοῦ Μεσολογγιοῦ. Προσθέσαμε σ' αὐτὰ τὴν 28 'Οκτωβρίου 1940 καὶ τὸ ὄνομα τῆς Πίνδου! 'Υψώθηκε κι' ἐκεῖνο σύμβολο ἱερὸ τῶν ἐλευθέρων λαῶν καὶ τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων σὲ στιγμὲς ἀγωνίας καὶ ἀπελπισμοῦ. 'Η πολεμόχαρη βία ἔγραψε τότε ἐπάνω στὸ στῆθος τῆς Εὐρώπης τὸ πυρίκαυστο «ναὶ» τῆς ὑποταγῆς. Καὶ ἡ μικρή μας 'Ελλὰς ἐτόλμησε νὰ ὑψώσῃ τὸ γυμνό της χέρι καὶ νὰ χαράξῃ στὸν οὐρανὸ μὲ τὴ φλόγα τῆς πίστης καὶ μὲ τὸ αἷμα τῆς θυσίας τὸ ἀθάνατο «ὄχι» τῆς ἐλευθερίας. Τὸ μεγάλο της «ὄχι» δὲν τὸ κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτόν της ἡ ἑλληνικὴ ψυχή. Σύμφωνα μὲ τὴν προαιώνια ὑψηλή της παράδοσι τὸ ἐχάρισεν αἱματόβρεχτο καὶ δαφνοστόλιστο σὲ ὅλους τοὺς ἐλευθέρους λαοὺς τῆς Γῆς. Καὶ τὸ ἐχάρισεν ὄχι ἄκαρπα γιατὶ τέτοιες προσφορὲς ἔχουν μέσα στὴν οὐσία τους τὴ θαυματουργὸ δύναμι τῆς καρποφορίας. Θεῖος οἰωνὸς ἐπιστεύθηκε τότε καὶ μαγικὸ ἀναδείχτηκε σύνθημα τὸ θρυλικό μας «ὄχι». Δὲν ἀναφέρεται στὴν 'Ιστορία πιὸ λακωνικὸ ἀλλὰ καὶ πιὸ εὔγλωττο, ἀλλὰ καὶ πιὸ πειστικὸ παγκόσμιο κήρυγμα. Δυὸ μόνο συλλαβὲς τὸ ἀποτελοῦσαν: «ὄχι!» Κι' ὅμως οἱ δυὸ ἐκεῖνες συλλαβὲς εἶχαν τὴ δύναμι νὰ διασπάσουν τὸν ψυχικὸν πυρῆνα τῆς 'Ανθρωπότητας καὶ νὰ παράγουν τεράστια ἠθικὴ ἐνέργεια. 'Ανετίναξαν μὲ αὐτὴν στὸν ἀέρα τὸν σιδηροπαγῆ μηχανισμὸ τῆς ὑλικῆς βίας. Καὶ ἀνύψωσαν ἐκ νέου στὰ ζοφερὰ μεσούρανα τοῦ πλανήτη μας τὴν ἡλιοστάλαχτη σημαία τῆς ἠθικῆς πίστης.

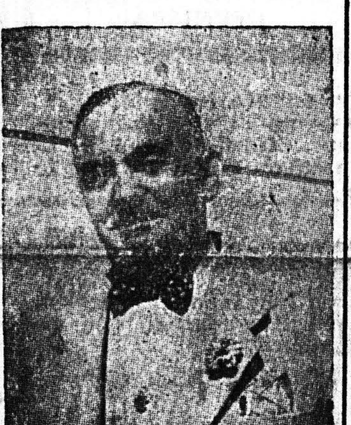

'Ο κ. Γ. 'Αθανασιάδης-Νόβας

Μεγαλύτερο δῶρο στὸ κλονισμένο φρόνημα τῶν ἐλευθέρων Λαῶν δὲν μποροῦσε τὴ στιγμὴ ἐκείνη νὰ προσφερθῇ. 'Ο 'Ελληνικὸς σπινθῆρας ἀναφλόγισε ξανὰ στὰ βασανισμένα στήθη ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων τὴ μισοσβησμένη θρυαλλίδα τῆς ἐλπίδας. 'Ο μεγάλος ποιητὴς ποὺ λέγεται ἱστορία ἐφιλοτέχνησεν ἕνα ἀπὸ τὰ δραματικώτερα δημιουργήματά του. 'Ετοποθέτησε τὴν κρισιμώτερη ὥρα στὸ παγκόσμιο σταυροδρόμι σὰν ἀγέρωχο τροχονόμο τὸν "Ελληνα εὔζωνα. Κι' αὐτὸς ἔλαβε τὸ ἀπροσμέτρητο θάρρος νὰ δώσῃ τὸ σῆμα τοῦ «ὄχι!» στὶς ὁρμητικὲς φάλαγγες δεκάδων χιλιάδων ἁρμάτων μάχης. 'Ο σιδερόφραχτος συρμὸς τοῦ ὀλέθρου ἐσταμάτησεν! 'Ο ροῦς τοῦ πολέμου ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω! 'Η μαγνητικὴ πυξίδα τῆς Νίκης ἐπεβεβαίωσε σὲ ὅλα τὰ πεδία τῆς ἀμφίβολης μάχης ὅτι ὁ σταθερός της πόλος εἶναι τὸ Δίκαιον καὶ ἡ 'Ελευθερία. Τὸ 'Ελληνικὸν «ὄχι» εἶχε βαθεῖαν ἀπήχηση στὴν παγκόσμια συνείδησι καὶ δὲν ἔσβησεν ὁ ἡρωϊκός του ἀντίλαλος παρὰ μόνον ὅταν ἡ πολεμικὴ μηχανή, ποὺ αὐτὸ τῆς πρωτόβαλε τὴν τροχοπέδη τῆς Πίνδου, συντρίφτηκεν ὁριστικὰ στὴ Μόσχα καὶ στὸ Λένινγκραντ, στὸ 'Ελ—'Αλαμέϊν καὶ στὴ Νορμανδία.

'Η Δάφνη τῆς Συμμαχικῆς Νίκης ἐσπάρθηκε σὲ ἀπέραντες ἐκτάσεις καὶ καλλιεργήθηκε μὲ τεράστια μέσα, ὅμως τὸ πρῶτο θαυματουργὸ σπειρὶ τοῦ μαγικοῦ της σπόρου τὸ διεκδικεῖ δικαιωματικὰ ἡ 'Ελληνικὴ Ψυχὴ ἐνσαρκωμένη στὸν εὔζωνα τοῦ Παρνασσοῦ, στὸ ναύτη τοῦ Αἰγαίου, στὴ Σαρακατσάνα τοῦ Γράμμου!..

'Αλλ' ἄς προσγειωθοῦμε λίγο περισσότερο στὴν ἔμπρακτη ἐξέλιξι τῶν γεγονότων, ποὺ τόσο βαρυσήμαντο ὑπῆρξε τὸ ἱστορικό τους νόημα. Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς κουράσω μὲ τὴν ἀφήγηση πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κατορθωμάτων γιὰ νὰ ζωντανέψω στὴ μνήμη σας τὴν ἀναπόληση τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῆς μαχητικῆς μας ὁρμῆς καὶ τῆς ὡραίας μας νίκης. "Εχω ὅμως στὴν προσωπική μου ἀνάμνησι ὡρισμένα ἄγνωστα στοιχεῖα, ποὺ νομίζω ὅτι μποροῦν νὰ διαφωτίσουν κάποιες σημαντικὲς πλευρὲς τῆς πολεμικῆς ἐποποιΐας τοῦ 1940 καὶ νὰ συμπληρώσουν τὸ ἱστορικό της νόημα. 'Η τιμὴ νὰ κρατῶ σήμερα τὸ ἐπίσημο τοῦτο πνευματικὸ βῆμα μοῦ ξυπνᾷ τὸ χρέος νὰ τὰ χρησιμοποιήσω.

"Ετυχε νὰ βρεθῶ στὴν 'Ιταλία ὅταν ὁ φασισμὸς μᾶς ἐκήρυξε τὸν πόλεμο. Προτοῦ με-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ 3ην ΣΕΛΙΔΑ

ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΝ ΕΠΕΣΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΜΝΗΝ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ. Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Καστορίας, ἀεροπλάνον παρατηρήσεως τῆς βάσεως τοῦ "Αργους 'Ορεστικοῦ, ἐνῷ ἐξετέλει προχθὲς πτῆσιν ὑπεράνω τῆς πόλεως, κατὰ τὴν ὥραν τῆς παρελάσεως, προσελιμενώθη ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν λίμνην τῆς Καστορίας, προφανῶς λόγῳ βλάβης τοῦ συστήματος τῆς διὰ βενζίνης τροφοδοσίας τῆς μηχανῆς.

'Ο χειριστὴς ἀνθυποσμηναγὸς κ. Γεώργ. Καρυώτης διεσώθη ὑπὸ προστρεξάντων λεμβούχων τῆς λίμνης. Τὸ ἀεροπλάνον ἀνειλκύσθη βραδύτερον, ἔχον ὑποστῇ ἀρκετὰς ζημίας.

Ο κ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ ΔΕΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΜΕ κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΝ

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ. 'Ο Δήμαρχος κ. Πατρίκιος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἀνεμίχθη εἰς τὴν δημοσιευθεῖσαν ἀνεξακρίβωτον πληροφορίαν ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος σχετικῶς μὲ κίνησιν του πρὸς ἵδρυσιν ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Καραμανλῆ νέου κόμματος, διαψεύδει ταύτην κατηγορηματικῶς καὶ δηλοῖ ὅτι δὲν ἀνεμίχθη εἰς τοιαύτην κίνησιν.

Εἰς τὴν 'Αμμόχωστον μαθηταὶ ἐλιθοβόλησαν τοὺς στρατιώτας

Συμπλοκαὶ μαθητῶν — χωροφυλακῆς εἰς 'Ηράκλειον

ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΚΑΤΑΚΡΙΝΕΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ. 'Η 'Ιερὰ Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας τῆς Κύπρου προεκήρυξεν ἔρανον διὰ τὴν συλλογὴν χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς αὐτοδιαθέσεως. Τὴν σχετικὴν ἔκκλησιν πρὸς τὸν λαὸν ὑπογράφουν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος καὶ τρεῖς ἐπίσκοποι.

'Εν τῷ μεταξὺ ἀποκατεστάθη ἡ τάξις εἰς τὴν νῆσον μετὰ τὰς προχθεσινὰς ταραχὰς κατὰ τὰς διαδηλώσεις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 28ης 'Οκτωβρίου. Οἱ περισσότεροι τῶν συλληφθέντων ἀφέθησαν ἐλεύθεροι. 'Η ἀπαγόρευσις τῆς κυκλοφορίας ἤρθη εἰς ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν νῆσον καὶ ὡς ἐδηλώθη δὲν πρόκειται νὰ ἐπαναφερθῇ, ἐκτὸς ἐὰν σημειωθοῦν νέαι ταραχαί.

Εἰς τὴν 'Αμμόχωστον οἱ μαθηταὶ Μέσης 'Εκπαιδεύσεως συνεκρότησαν χθὲς διαδήλωσιν, διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ στρατοῦ εἰς τὰς προχθεσινὰς ἐκδηλώσεις. Οἱ μαθηταὶ ἐλιθοβόλησαν βρετανοὺς στρατιώτας, ἕνας τῶν ὁποίων ἐτραυματίσθη ἐλαφρῶς.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. Τὴν 9 π.μ. συνεκροτήθη ἐνταῦθα αἰφνιδίως αὐθόρμητον συλλαλητήριον ἀπὸ 10.000 καὶ πλέον σπουδαστὰς καὶ μαθητάς, οἱ ὁποῖοι ἔφεραν ἐπιγραφὰς καὶ προέβησαν εἰς ἐντόνους ἐκδηλώσεις διαμαρτυρίας διὰ τὸ Κυπριακόν.

Οἱ διαδηλωταί, ἀφοῦ περιῆλθον τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, κατηυθύνθησαν εἰς τὸ 'Αγγλικὸν προξενεῖον. "Ολη ἡ διαθέσιμος ἀστυνομικὴ δύναμις εἶχεν ἀποκλείσει ὅλας τὰς παρόδους, αἱ ὁποῖαι ὡδήγουν εἰς τὸ προξενικὸν οἴκημα.

Κατόπιν σφοδρῶν συμπλοκῶν, αἱ ὁποῖαι διήρκεσαν ἐπὶ δίωρον ἡ ἀστυνομικὴ δύναμις κατώρθωσε τελικῶς νὰ ἀποτρέψῃ τοὺς διαδηλωτὰς ἀπὸ τοῦ νὰ φθάσουν μέχρις ἐκεῖ.

'Εν τῷ μεταξὺ εἰς τὰ οἰκήματα τὰ εὑρισκόμενα πέριξ τοῦ προξενείου ἐπροξενήθησαν ἐλαφραὶ ζημίαι καὶ ἐθραύσθησαν ὑαλοπίνακες. Αἱ πυροσβεστικαὶ ἀντλίαι αἱ ὁποῖαι ἔσπευσαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀστυνομίας κατελήφθησαν ἀπὸ τοὺς διαδηλωτὰς καὶ ἠχρηστεύθησαν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συμπλοκῶν ἐτραυματίσθησαν πολλοὶ ἑκατέρωθεν.

ΑΘΗΝΑΙ. 'Εν σχέσει πρὸς τὰ προχθεσινὰ ἐπεισόδια καὶ τὰς συλλήψεις τῶν διαδηλωτῶν, οἱ κύκλοι τοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος ἐτόνιζαν ὅτι εἶναι ἀρκετὸ τὸ αἷμα τῶν 'Ελλήνων ποὺ χύνει εἰς τὴν Κύπρον ὁ Χάρδιγκ καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσπαθοῦσα νὰ πνίξῃ μὲ βίαια μέσα καὶ διώξεις τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τὸν ἀγῶνα τῶν Κυπρίων ὄχι μόνον διαπράττει βαρύτατον ἐθνικὸν σφάλμα ἀλλὰ καὶ ματαιοπονεῖ διότι ἔρχεται εἰς ὀξεῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πανελλήνιον αἴσθημα ἐνῷ προσπαθεῖ νὰ ἀφοπλίσῃ ἠθικῶς τοὺς Κυπρίους ἀπὸ τὴν συμπαράστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. "Ο,τι ὅμως καὶ ἂν πράξῃ δὲν θὰ ἐπιτύχῃ νὰ δαμάσῃ τὸν λαόν.

'Η ΔΕΗ ὑπέβαλε προτάσεις διὰ τὸ ἔργον τοῦ 'Αχελῴου

ΑΘΗΝΑΙ. Πληροφορούμεθα ὅτι ἡ ΔΕΗ ἐν ὄψει τῶν ἐπικειμένων ἑλληνοϊταλικῶν οἰκονομικῶν διαπραγματεύσεων ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν αἴτησιν κατασκευῆς τῶν ἔργων 'Αχελῴου. Διὰ τῆς αἰτήσεως αὐτῆς ἡ ΔΕΗ ἀποσκοπεῖ ὅπως χρησιμοποιηθῇ διὰ τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον τοῦ 'Αχελῴου τὸ ἐκ 15 ἑκ. ὑπόλοιπον τῶν ἰταλικῶν ἐπανορθώσεων τὸ ὁποῖον ἔχει προορισθῇ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. 'Η ὑποβληθεῖσα αἴτησις προβλέπει τὴν κατασκευὴν ἐντὸς 7ετίας τοῦ πρώτου μέρους τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου τοῦ 'Αχελῴου παρὰ τὰ Κρεμαστά, ἰσχύος 180.000 κιλοβὰτ καὶ ἐτησίας παραγωγῆς ἀναλόγως τῆς ροῆς τῶν ὑδάτων ἀπὸ 750 ἑκατ. ὡριαῖα κιλοβὰτ μέχρι 870 ἑκατομ.

Τὸ ἀπαιτηθησόμενον ποσὸν δαπανῶν ἐκτιμᾶται εἰς 58 ἑκ. δολλάρια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 33 ἑκ. εἰς δραχμάς.

'Αναφέρεται ἐπίσης εἰς τὴν αἴτησιν ὅτι μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὑδάτων τοῦ 'Αχελῴου ὑπὸ τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρδευθοῦν 500.000 στρέμματα.

Τέλος, ὑπολογίζεται ὅτι θὰ εἶναι πολὺ χαμηλὴ ἡ τιμὴ τοῦ παραχθησομένου ρεύματος.

Η Φ.Δ.Ε. ΖΗΤΕΙ ΝΑ ΕΠΙΣΠΕΥΣΘΗ Η ΨΗΦΙΣΙΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Θὰ μετάσχῃ τῆς διακομματικῆς ἐπιτροπῆς μόνον ἐὰν προκριθῇ ἡ ἐνισχυμένη ἀναλογική

ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΟΥ κ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ. Τὸν ὑπουργὸν 'Εσωτερικῶν κ. Τριανταφύλλην ἐπεσκέφθη πρὸ μεσημβρίας ὁ κ. Τσιριμῶκος καὶ διετύπωσε ἀξίωσιν τῆς ΦΔΕ ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ διαδικασία διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νέου ἐκλογικοῦ νόμου.

'Επίσης εἶπεν ὅτι εἶναι ἀπολύτως περιττὴ ἡ συγκρότησις διακομματικῆς ἐπιτροπῆς, ἐὰν δὲν ἔχῃ λυθῇ προηγουμένως τὸ θέμα τῆς ἀρχῆς, δηλαδὴ τὸ θέμα τοῦ νέου ἐκλογικοῦ συστήματος.

'Η διακομματικὴ ἐπιτροπή, κατὰ τὴν ΦΔΕ, θὰ εἶναι σκόπιμος, ἀφοῦ θὰ ἔχῃ καθορισθῇ τὸ ἐκλογικὸν σύστημα, ὁπότε τὰ ἀποδεχόμενα τὸ σύστημα τοῦτο κόμματα θὰ δύνανται νὰ μετάσχουν τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀρτιωτέρας συντάξεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου.

Τέλος ὁ κ. Τσιριμῶκος ἐπανέλαβεν ὅτι ἡ ΦΔΕ ἔχει ταχθῇ ὑπὲρ τῆς ἐνισχυμένης ἀναλογικῆς καὶ ἐφ' ὅσον τὸ σύστημα τοῦτο ἤθελε υἱοθετηθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἡ ΦΔΕ εἶναι πρόθυμος νὰ μετάσχῃ τῆς διακομματικῆς ἐπιτροπῆς.

'Ο ὑπουργὸς ἐπεφυλάχθη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τῆς ΦΔΕ ἀφοῦ προηγουμένως συνεννοηθῇ μὲ τὸν πρωθυπουργόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι, ὡς εἶπε, λίαν πιθανὸν νὰ γίνῃ ἐντὸς τῆς ἐρχομένης ἑβδομάδος.

ΤΙ ΕΙΔΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΣΙΑΝ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΡΤΑΛΗ

Λεπτομερεῖς περιγραφαὶ μὲ φωτογραφίας εἰς τὴν «ΗΜΕΡΑΝ» λίαν προσεχῶς